

Kittilä

Sosiaalisen luototuksen toimintaohje ja myöntämisperusteet

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.10.2018 § 11

Kunnanhallitus 4.12.2018 § 432

Hyväksytty kunnanvaltuusto 19.12.2018 § 91

Sosiaalisen luototuksen toimintaohje ja myöntämisperusteet

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisesta luototuksesta säädetään laissa 20.12.2002/1133. Luototus on kunnalle vapaaehtoinen tehtävä, kunta toteuttaa sitä päättämässään laajuudessa ja kuntalaisella ei ole subjektiivista oikeutta sosiaaliseen luottoon.

Luoton hakemisen yhteydessä asiakkaalle annetaan ohjausta ja neuvontaa taloudellisten asioiden hoitamisessa sekä autetaan muiden elämän ongelmien ratkaisemisessa mm. yhteistyössä velkaneuvonnan (pääsy velkajärjestelyyn) ja ulosoton kanssa sekä muiden ensisijaisten toimien kautta (esim. toimeentulotuki ja muut etuudet ja tuet).

Lain mukaan luototuksen tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista. Sosiaalista luototusta järjestetään osana sosiaalihuoltoa.

Sosiaalisella luototuksella ja siihen liitettyllä ohjauksella ja neuvonnalla voidaan ehkäistä ja korjata taloudellisia ongelmia varhaisessa vaiheessa sekä ehkäistä toimeentuloon liittyvien ongelmien vaikeutumista.

Kenelle ja millaisiin tarkoituksiin

Sosiaalinen luotto voidaan hakemuksesta myöntää perustellusta syystä kittiläläiselle henkilölle (kotikunta Kittilä), jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi muulla tavalla mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa ja jolla on kyky suoriutua luoton takaisinmaksusta. Myöntäminen perustuu asiakaskohtaiseen harkintaan.

Hakija ei voi olla toimeentulotuen pitkäaikaisasiakas, jolle ei synny maksuvaraa.

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää perustellusta syystä mm. talouden hallintaan saattamiseksi, velkakierteen katkaisemiseksi, kulutus- ja osamaksuvelkojen järjestelemiseksi, ulosottovelan maksamiseen, kodin hankintoihin, asunnon muutostöihin, kohtuuhintaisen vuokra-asunnon vakuuteen, kuntoutumisen ja työllistymisen edistämiseen (työn edellyttämän auton tai työvälineiden hankinta, opintojen loppuunsaattaminen), asumisen turvaamiseen, sosiaalisen kriisin ylipääsemiseen tai muuhun

itsenäiseen selviytymiseen vaikuttavaan asiaan. Hakijan tulovirrat tulee olla pääsääntöisesti tiedossa koko takaisinmaksuajalta.

Hakemus tehdään kirjallisena johon liitetään tositteet tuloista ja varoista, tosiasiallisista menoista, kaikista hakijan veloista sekä muista hakijan taloudelliseen asemaan vaikuttavista tekijöistä. Hakemuksen jättämisen jälkeen etuuskäsittelijä selvittää ja arvioi hakijan objektiivista tarvetta ja takaisinmaksukykyä yhdessä hakijan kanssa. Hakemusvaiheessa hakija saa myös myöntämisen perusteista kirjallisen dokumentin (kunnan säännöt ja ohjeet). Hakijalle voidaan myöntää yksi sosiaalinen luotto kerrallaan.

Myöntämisen esteet

- maksuvaran puute (takaisinmaksukyvyn puute) missä käytetään perusteena toimeentulotuen perusosamääriä ja laskelmia tai velkajärjestelyn elinkustannusnormia
- hakijalla on maksuvaran puitteissa mahdollisuus saada kohtuuehtoinen luotto normaaleilla luottomarkkinoilla
- hakija voi maksuvaran puitteissa kohtuullisessa ajassa säästää tarvitsemansa luoton määrän
- hakija ei sitoudu annettuun taloudellisen ohjauksen ja neuvonnan mukaisiin toimenpiteisiin taloustilanteensa parantamiseksi
- on perusteltua syytä olettaa, että maksuvarastaan huolimatta hakija ei tulisi suoriutumaan luoton takaisinmaksusta
- hakijalle jäisi sosiaalisen luoton myöntämisestä huolimatta järjestelemättömiä velkoja tai luottoja siten, ettei hakijan kokonaistilanne tulisi autetuksi
- yksityishenkilön velkajärjestelyssä oleva hakija velkaantuisi lisää ilman velkojien suostumusta eli hakijalla on voimassaoleva velkajärjestelyohjelma
- hakija on yrittäjä jonka yrittäminen on kannattamatonta ja hakija hakee yrityksen menoihin luottoa. Sosiaalista luottoa ei myönnetä yritystoiminnan rahoittamiseen.
- hakijalla on oikeus saada toimeentulotukea hakemuksen kohteena oleviin menoihin
- hakijalla on realisoitavaa omaisuutta
- hakijalla on velkaa yli 15 000 euroa

Luoton yläraja ja takaisinmaksuaika

Yksittäisen sosiaalisen luoton tai asiakkaalle erissä myönnetyn sosiaalisen luoton yhteenlaskettu enimmäismäärä on 5000 euroa. Kalenterivuoden aikana voidaan myöntään sosiaalisia luottoja yhteensä enintään 30 000 euroa. Myöntämisvaltuutta tulee käyttää siten, että määrärahaa sosiaaliseen luototukseen on käytettävissä koko kalenterivuodelle.

Ulkona oleva pääoma saa olla enintään 120 000 euroa.

Lainan takaisinmaksuaika on hakijalle enintään viisi (5) vuotta.

Hakemus- ja päätös menettely

Hakemus on jätettävä kirjallisesti ja siihen on liitettävä alkuperäiset tositteet taloudellisesta tilanteesta ja muista seikoista joihin halutaan vedota.

Hakemusvaiheessa tarkistetaan hakijan oikeudet muihin palveluihin mm. velkajärjestely ja toimeentulotuki ja varmistetaan tarvittava yhteistyö.

Takaisinmaksukyvyyn arvioinnin tekee etuuskäsittelijä yhteistyössä hakijan ja tarvittaessa muiden viranomaisten kanssa.

Takaisinmaksukyvyyn arviointi tehdään tositteellisena ja dokumentoidaan hakemuksen ja sen liitteiden kanssa asiakastietoihin ja asiakasrekisteriin.

Arvioinnissa huomioidaan hakijan ja hänen perheensä kokonaistilanne.

Takaisinmaksukykyä arvioitaessa otetaan huomioon: hakijan käytettävissä olevat tulot ja varat sekä hänen ansaintamahdollisuutensa ottaen huomioon hänen ikänsä, työkykynsä ja muut olosuhteet, hakijan tosiasialliset menot, velat, elatusvelvollisuus, sekä muut hakijan taloudelliseen asemaan vaikuttavat tekijät.

Tuloina otetaan huomioon kaikki hakijan käytettävissä olevat tulot.

Varoja arvioitaessa käytetään perusteena käytettävissä olevia varoja (toimeentulotukilaki 12 §). Varallisuus otetaan huomioon nettomääräisenä eli varoista on vähennetty velat.

Tosiasiallisina menoina otetaan huomioon yhdenmukaisesti toimeentulotuen kanssa välttämättömät menot (perusosa, kohtuulliset asumismenot, terveydenhuoltomenot). Lisäksi otetaan huomioon lainoista, veloista ja ulosotosta aiheutuvat menot täysimääräisinä sekä hakijan ja perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot.

Välttämättömiin menoihin jäävää osuutta tuloista tulee arvioida yhdessä hakijan kanssa ottaen huomioon sosiaalisen luototuksen vaikutus erityisesti silloin, kun luotolla saneerataan velkoja.

Hakijan tulee toimittaa tositteellinen selvitys kaikista veloistaan. Selvityksessä tulee käydä ilmi kunkin velan velkoja, peruste ja velkamäärä.

Velkatilanteen perusteellinen selvittäminen voi auttaa löytämään muita ratkaisuja. Hakijaa tulee tarvittaessa ohjata hakemaan sovitteluratkaisua velkojien kanssa, hakemaan velkajärjestelyä jos se on mahdollista sekä arvioida myös vapaaehtoisen maksuhäiriömerkinnän hakemista, mikä ei luonnollisesti ole pakollista hakemusmenettelyssä.

Hakemusmenettelyssä tavoitteena on saada hakijan talous hallintaan ja taloudellisen vakauden lisääminen pidemmällä aikavälillä.

Maksuvaraa arvioitaessa huomioidaan hakijan sitoutuminen

annettuun ohjaukseen, neuvontaan ja toimenpiteisiin taloutensa hallintaan saamiseksi.

Päätöksen luoton myöntämisestä tai hakemuksen hylkäämisestä tekee vastaava sosiaalityöntekijä etuuskäsittelijän valmisteltua asian. Päätöksessä tulee mainita luoton määrän lisäksi käyttötarkoitus. Hylkäävässä päätöksessä tulee olla perustelut.

Luotto koskeva sopimus

Myönnetystä luotosta laaditaan kunnan ja luotonsaajan välinen sopimus (6 §). Sopimuksen allekirjoittavat luoton saaja/saajat ja päätöksen tehnyt viranhaltija toimielimen nimissä.

Mikäli hakija on avo- tai avioliitossa, kirjataan sopimukseen molemmat velasta vastuullisiksi ja luotto myös laskutetaan molempien nimellä mikäli sosiaalinen luotto myönnetään yhteistä hankintaa varten. Mikäli luotolla saneerataan toisen puolison velkoja, luottosopimus tehdään vain hänelle.

Sopimuksia tehdään kaksi kappaletta, kummallekin sopimusosapuolelle.

Sopimuksessa määritellään luoton käyttötarkoitus, määrä sekä takaisinmaksuerien suuruus ja eräpäivät sekä muut takaisinmaksuehdot. Luotolla ei ole takaisinmaksuaikana korkoa mutta mikäli sopimusta rikotaan ja luotto joudutaan irtisanomaan, jäljellä olevasta pääomasta peritään korkolain mukainen korko. Jos luotto myönnetään velkojen saneeraamiseen, sitä ei makseta luotonsaajan tilille vaan luotolla hoidetaan velkavastuut suoraan velkojille.

Sosiaalinen luotto myönnetään perustellusta syystä eikä sitä voi käyttää muihin tarkoituksiin. Mikäli näin kuitenkin käy on kyseessä lain 8 §:n mukainen olennainen sopimusrikkomus (ks jäljempänä eräännyttäminen).

Luottosopimuksen allekirjoitukset tekee luottopäätöksestä toimeenpanokelpoisen.

Sopimuksessa määritellyjä takaisinmaksuehtoja voidaan muuttaa sopimusaikana, jos luotonsaajan taloudellisessa tilanteessa tapahtuu muutoksia sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta johtuen.

Korko

Laina on koroton paitsi jos tapahtuu sopimusrikkomus eikä lainaa makseta ajallaan. Tällöin peritään viivästyskorkoa. Viivästyskorko peritään korkolain 4 §:n määrittelyn mukaisesti. Velan maksun viivästyessä velallisen on maksettava viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa, joka on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:n mukainen viitekorko (Euroopan keskuspankin puolivuositain julkaisema korko).

Taloudellinen ohjaus ja neuvonta prosessin aikana

Sosiaalisesta luototuksesta annetun lain 9 §:n mukaan hakijalle ja saajalle tulee järjestää taloudellista neuvontaa ja ohjausta luoton hakemisen, myöntämisen yhteydessä sekä tarvittaessa takaisinmaksuajan kuluessa. Tämän avulla luotonhakija voi saada pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta taloudenhoitoonsa.

Hakijan taloudellisten asioiden kokonaisvaltainen järjesteleminen ja kuntoon saattaminen on myös sosiaalisen luoton myöntämisehto. Mikäli hakijan kokonaistaloudelliseen tilanteeseen ei voida saada sosiaalisella luototuksella tavoiteltua parannusta tai hakija ei sitoudu ottamaan vastaan taloudellista ohjausta ja neuvontaan tai ei sitoudu taloutensa kuntoon saattamiseen, sosiaalista luottoa ei myönnetä. Neuvonta ja ohjaus voi myös johtaa tilanteeseen ettei luottoa enää tarvita.

Ohjausta ja neuvontaa annetaan luotonhakijalle ja saajalle valmisteluun osallistuneiden (esim. sosiaalityöntekijä, velkaneuvoja) viranomaisten kanssa. Mikäli hakijalla ja luotonsaajalla on muita sosiaalihuollon palvelutarpeita, taloudellinen ohjaus ja neuvonta kytketään osaksi hakijan/luotonsaajan palvelusuunnitelmaa.

Luoton takaisinmaksu ja erääntyneiden maksuerien perintäkäytäntö

Laskutus, takaisinmaksu sekä perintätoimissa noudatetaan sosiaalisesta luototuksesta annetun lain 7-8 § pykälää. Takaisinmaksun perustana on luototuksesta tehty sopimus. Takaisinmaksuehtojen muutos tai erääntymättömän luottoerän lykkäys perustuu aina luotonsaajan hakemukseen, joka dokumentoidaan.

Sopimukseen tehtävistä muutoksista päättää vastaava sosiaalityöntekijä.

Halutessaan luotonsaaja voi maksaa luottonsa pois ennen sen erääntymistä ilman lisäkustannuksia.

Laskutuksen hoitaa sosiaalitoimessa toimistotyöntekijä.

Takaisinmaksun eräpäivä on kuun 10. päivä.

Sosiaalisen luoton maksuerän osalta maksuajan pidennys voi olla korkeintaan yhden kuukauden ilman, että muutos johtaa takaisinmaksuehtojen muutokseen.

Eräännyttäminen

Sosiaalitoimen laskutuksen jälkeen suoritusten seuraaminen viivästysseuraamuksineen siirtyy talousosastolle.

Luoton ennaikainen eräännyttäminen perustuu maksun viivästymiseen tai luotonsaajan muuhun sopimusrikkomukseen, jos se on olennainen.

Mikäli luotonsaaja rikkoo sopimusehtoja tai laiminlyö takaisinmaksun ilman hyväksyttävää syytä, voidaan luotto eräännyttää luototuksesta annetun lain 8 §:n mukaisesti:

Jos kunnalla on sopimuksen mukaan oikeus luotonsaajan maksuviivästyksen tai muun sopimusrikkomuksen johdosta vaatia maksuerää, joka muuten ei ole erääntynyt, saa kunta vedota sanottuun oikeuteen, jos:

- 1) *maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta ja viivästynyt määrä on vähintään kymmenen prosenttia luotosta tai, jos siihen sisältyy useampi kuin yksi maksuserä, vähintään viisi prosenttia luoton alkuperäisestä määrästä taikka käsittää luotonantajan koko jäännössaattavan tai*
- 2) *luotonsajan muu sopimusrikkomus on olennainen*

Kunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta saattaa voimaan 1 momentissa tarkoitettua seuraamusta, jos kysymys on maksun viivästymisestä ja viivästyminen johtuu luotonsaajan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta, paitsi milloin tämä viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen olisi kunnalle luotonantajana ilmeisen kohtuutonta

Erääntyneiden maksuerien perintä

Perinnässä tulee harkita velalliselle aiheutuvaa kokonaisrasitusta ennen kuin lisätään eri toimilla velalliselle maksettavaksi tulevia kuluja. Velalliselle varataan mahdollisuus aina asioida perintäasioissa suoraan sosiaalisesta luototusta käsittelevien viranhaltijoiden kanssa. Maksukehotukseen liitetään etuuskäsittelijän yhteystiedot ja yhteydenottopyyntö. Etuuskäsittelijä osallistuu velallisen tavoittamiseen maksukehotusasioissa yhdessä talousosaston kanssa.

Ellei velallinen maksukehotuksista huolimatta maksa erääntyneitä eriä tai sovi uuden maksusuunnitelman laatimisesta, voidaan luotto asiakaskohtaista harkintaa käyttäen (8 §) eräännyttää. Eräännytyksestä päättää vastaava sosiaalityöntekijä. Kahden muistutuksen jälkeen asia siirretään Kittilän kunnan käyttämälle perintätoimistolle. Perintäänsiirtopäätös voi koskea myös yksittäistä lyhennyserää.

Oikeusturva ja muutoksenhaku

Sosiaalinen luototus on osa kunnan sosiaalihuoltoa. Luottoa koskevaan päätökseen ja sopimukseen haetaan muutosta Kittilän kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaostolta. Valitusosoitus/muutoksenhakuohjeet liitetään päätökseen.

Kittilän kunnan sosiaali- ja terveyslautakunta

Kittilän kunta

Valtatie 15, 99100 Kittilä
Puhelin +358 400 356 500
Faksi +358 16 642 259
S-posti kirjaamo@kittila.fi

www.kittila.fi

